

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувачка ступеня доктора філософії АНТОНЕНКОВА Наталія Олександрівна, 1987 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2014 році Харківську державну академію дизайну і мистецтв за спеціальністю «Реставрація творів мистецтва», аспірантка денної форми здобуття вищої освіти Харківської державної академії дизайну і мистецтв, Міністерство культури та інформаційної політики України, м. Харків, виконала акредитовану освітньо-наукову програму 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Харківської державної академії дизайну і мистецтв Міністерства культури та стратегічних комунікацій України, м. Харків, від 02 травня 2025 р. № 44-ОП, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради – Зої АЛФЬОРОВОЇ, доктора мистецтвознавства, професора, завідувачки кафедри методологій крос-культурних практик ХДАДМ.

Рецензентів – Людмили СОКОЛЮК, доктора мистецтвознавства, професора, професора кафедри теорії і історії мистецтв ХДАДМ.
Вячеслава ШУЛІКИ, кандидата мистецтвознавства, доцента, завідувача кафедри реставрації та експертизи творів мистецтва ХДАДМ.

Офіційних опонентів – Мар'яни ЛЕВИЦЬКОЇ, доктора історичних наук, професора, професора кафедри графіки і мистецтва книги Інституту поліграфії та медійних технологій Національного університету «Львівська політехніка».
Наталії РЕВЕНОК, кандидата мистецтвознавства, доцента, доцент кафедри техніки та реставрації творів мистецтва Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури (м. Київ).

на засіданні «30» червня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» АНТОНЕНКОВІЙ Наталії на підставі публічного захисту дисертації «Реставрація та експертиза іконопису Стародуб'я у контексті розвитку художньої культури України.» за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація».

Дисертацію виконано у Харківській державній академії дизайну і мистецтв Міністерства культури та стратегічних комунікацій України, м. Харків.

Науковий керівник: ДОЛУДА Анатолій Олександрович кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри реставрації та експертизи творів мистецтв ХДАДМ.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Основні результати дослідження, ступінь їх наукової новизни та значущості полягають у системному та комплексному вивченні художніх, техніко-технологічних та стилістичних особливостей іконопису Стародубщини у контексті розвитку української художньої культури.

Основні положення, що визначають наукову новизну та актуальність дисертаційної роботи, полягають у наступному:

- Вперше здійснено комплексний художній, техніко-технологічний і стилістичний аналіз іконопису Стародубщини другої половини XVII – XIX століть як окремого регіонального явища в українському церковному мистецтві;

- Уперше встановлено типологічні ознаки стародубських іконописних творів шляхом системного аналізу матеріалів, художніх прийомів, технологій виконання та композиційних схем, що стало основою для побудови моделі їх атрибуції;
- Вперше систематизовано характерні типи пошкоджень, властиві іконопису Стародубщини, встановлено їхні причини та закономірності розвитку, що дозволило створити ефективну реставраційну стратегію, орієнтовану на пам'ятки цього регіону;
- Розроблено комплексний алгоритм реставраційних заходів для творів Стародубської школи, який охоплює стабілізацію основи, укріплення ґрунтового та живописного шару, усунення біопшкоджень, а також застосування відповідних до автентичних технік матеріалів і методів;
- Визначено значущість іконопису Стародубщини для української художньої традиції, окреслено його взаємозв'язки з іншими іконописними осередками, що дозволяє розглядати цю школу як складову частину українського церковного мистецтва та джерело нових знань у сфері реставрації, експертизи та атрибуції.

Здобувачка має 13 наукових публікацій за темою дисертації, з них 3 опубліковані в наукових виданнях категорії «Б», а одна індексована в Scopus:

1. Antonenkova N. Doluda A., Kovalova M., Terekhov M. Icon-painting with time transgressive laers in Sloboda Ukraine in the centries // International Journal of Conservation Science. 2021. Vol. 12, №3. P. 467-476.
2. Антоненкова Н., Долуда А., Смирнов О. Дослідження та реставрація чернігово-сіверської ікони «Богоматір з немовлям» невідомого автора другої половини XVIII ст // Актуальні питання гуманітарних наук. 2024. Т. 1, № 79. С. 42-48.
3. Антоненкова Н.О. Художні та техніко-технологічні особливості іконопису Стародубщини // Український мистецтвознавчий дискурс. 2024. № 3. С. 6-13.
4. Антоненкова Н.О., Долуда А.О. Історико-етнографічний аспект у формуванні Стародубського іконопису // Український мистецтвознавчий дискурс. 2024. № 4. С. 8-14.

У дискусії взяли участь голова разової спеціалізованої вченої ради Зоя АЛФЬОРОВА, рецензенти – Людмила СОКОЛЮК, Вячеслав ШУЛІКА, офіційні опоненти – Мар'яна ЛЕВИЦЬКА, Наталія РЕВЕНОК та висловили зауваження рекомендаційного характеру. Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,
«Проти» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує
Наталії АНТОНЕНКОВІЙ
ступінь доктора філософії з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» за спеціальністю 023
«Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація».
Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради

Зоя АЛФЬОРОВА

М.П.